

Slægtsforskerprisen 2010 gik til "Nygårds Sedler"

I år gik SSF's Slægtsforskerpris til den gruppe, der har arbejdet med digitaliseringen af de 478.276 "Nygårds Sedler". Arne Feldborg modtog prisen på gruppens vegne.
Fra Historie-Online nyhedsbrev uge 40 - 2010.

Hjalmar Sigvard Alexander Nygård født 1869 på Bornholm og døde 1964. Han var ansat ved Landsarkivet i Viborg fra 1897 til 1913. Mens han var i Viborg, begyndte han et stort seddelregister med jyske slægtsnavne. I 1913 blev han, som han selv skriver det, "tvangsforflyttet" til København. Et løst rygte siger også, at han blev forbigået ved besættelsen af en stilling i Viborg, hvorefter han fornærmet tog til København, og i den forbindelse tog hele seddelregistret med sig, ca. 205 kasser med små sedler. I København færdiggjorde han sit arbejde med jyske slægtsnavne og navne på gårde m.m. Det er derfor befinder originalerne sig på Rigsarkivet i København den dag i dag.

"Nygårds sedler" er et seddelkartotek som findes i Rigsarkivet og som rummer indgang til en masse oplysninger og henvisninger om jyder med lidt specielle navne. Der er henvisninger til kirkebøger, folketællinger, kancelli, rentekammer, matrikel, grundtakster, m.m. Et kæmpestort "navneregister", som slægtsforskere kan bruge som hjælpemiddel til at finde jyske aner. Det gælder naturligvis ikke mindst aner, som er "blevet væk" og fx dør eller bliver gift på en lokalitet, som man ikke selv evnede at forestille sig. Også inputs til belysningen af anernes liv kan seddelapparatet levere, fx henvisninger til embedsansøgninger, m.m.

Lykkelig er den, der har aner i Jylland med lidt specielle navne eller stillinger!

Jytte Skaaning og Bente Klercke skriver i "Find din slægt og gør den levende", blandt andet: "Du kan spare meget tid ved at benytte disse sedler, og der er mange oplysninger, du aldrig vil kunne finde, hvis ikke du bruger dette seddelkartotek." Ingen har helt vist hvor mange sedler der var indtil for kort tid siden. Der findes nemlig 478.276.

Dette ved vi fordi en gruppe mennesker fandt på at digitalisere disse mange sedler og gøre dem tilgængelige på nettet. Projekt "Nygårds Sedler" har kørt som et privat initiativ efter direkte aftale mellem to kvinder nemlig Hanne B. Stegemüller og Merete Nielsen, fra Projektgruppen, "Nygårds sedler", og på den ene side, Landsarkivar Jansen og Rigsarkivar Noack. Denne aftale forudsatte, at Rigsarkivet stillede materialet til rådighed, mod til gengæld at få kopier af alle billeder og indtastninger.

Men hele projektet blev styret af en selvbestaltet initiativgruppe, i daglig tale Projektgruppen, som bestod af følgende medlemmer: Merete Nielsen, Hanne B. Stegemüller, Mona Fabricius, Leif Sepstrup, Arne Feldborg.

Gruppen har affotograferet og indtastet Nygårds sedler i perioden 6. oktober 2008 – 3. juli 2010) i alt 478.276. Efter halvandet års forberedelse og 15 måneders egentlig produktion er Projekt Nygårds Sedler nu afsluttet. Der blev fotograferet og indtastet i gennemsnit ca. 1.000 sedler dagligt. 4 fotografer og ca. 15 meget aktive indtastere, samt yderligere en 15-20 stykker frivillige som lejlighedsvis gav et nap med.

Gruppen skriver selv "Der er vel ingen grund til at skjule, at vi er en lille smule stolte af resultatet. Men der er heller ingen grund til at skjule, at en af ideerne med projektet, udover at gøre sedlerne tilgængelige, var at vise at det faktisk kan lade sig gøre" samt at hvis man, sætter sig ind i tingene, laver en fornuftig planlægning, og derefter arbejder målrettet på, at skabe resultater i stedet for at diskutere i årevis hvordan man kunne gøre så kan man godt køre et projekt i den her størrelsesorden i privat regi."

Netop derfor overrakte SSF Årets Slægtsforskerpris 2010, for gruppens fantastiske gå på mod og imponerende arbejdskraft. Materialet ligger nu på Statens Arkivers hjemmeside under Dansk Demografisk Database.